(بېشى 6 - بەتتە)

ئومۇمىي قىممىتىنىڭ ئېشىشى بىلەن ئاساسەن ماس قەدەمدە ئاشۇرۇپ، تەقسىمات قۇرۇلمىسنى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاپ، ئاساسىي ئاممىۋى مۇلازىمەتنىڭ تەڭپۇڭلىشىش سەۋىيەسىنى كۆرۈنەرلىك ئاشۇرۇپ، ئومۇمىي خەلقنىڭ تەربىيەلىنىش دەرىجىسنى ئۇزۇلۇكسىز ئۆستۈرۈپ، ئەمگەك يېشىدىكى ئاھالىنىڭ ئوتتۇرىچە تەربىيەلىنىش مۇددىتىنى 11.3 يىلغا يەتكۈزۈپ، كۆپ قاتلاملىق ئىجتىمائىي كاپالەت سىستېمىسنى تېخىمۇ تاكامۇللاشتۇرۇپ، ئاساسىي كۆتۈنۈش سۈغۇرتىسىغا قاتنىشىش نىسبىتىنى 95%كە يەتكۈزۈپ، سەھىيە - ساغلاملىق سىستېمىسنى تېخىمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئوتتۇرىچە كۆزلىمە ئۆمۈرنى 1 ياش ئۇزارتىپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۆتكىلىگە ھۆججەت قىلىش نەتىجىلىرىنى مۇستەھكەملەپ ۋە كېڭەيتىپ، يېزا - كەنتلەرنى گۈللەندۈرۈش ئىستراتېگىيەسىنى ئومۇمۈيۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈپ، ئومۇمىي خەلقنى ئورتاق بېيىتىشتا پۇختا قەدەم تاشلاش كېرەك.

— دۆلەت ئىدارە قىلىش ئۇنۇمىدە يېڭى يۇكسىلىش ھاسىل قىلىش. سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە - قانۇنچىللىقنى تېخىمۇ تاكامۇللاشتۇرۇپ، ئىجتىمائىي ئادىللىق ۋە ھەققانىيلىقنى يەنىمۇ ناماياں قىلىپ، دۆلەتنىڭ مەمۇرىيەت سىستېمىسنى تېخىمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ھۆكۈمەتنىڭ رولىنى تېخىمۇ ياخشى جارى قىلدۇرۇپ، مەمۇرىيەتنىڭ ئۇنۇمى ۋە ئىناۋىتىنى كۆرۈنەرلىك ئۆستۈرۈپ، جەمئىيەتنى ئىدارە قىلىش، بولۇپمۇ ئاساسىي قاتلامنى ئىدارە قىلىش سەۋىيەسىنى كۆرۈنەرلىك ئاشۇرۇپ، زور خەۋپ - خەتەرنىڭ ئالدىنى ئالىدىغان ۋە تۇگىتىدىغان تۈزۈلمە - مېخانىزملارنى ئۇزۇلۇكسىز تاكامۇللاشتۇرۇپ، تاسادىپىي ئاممىۋى ۋەقەلەرگە جىددىي تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارىنى كۆرۈنەرلىك كۈچەيتىپ، تەبىئىي ئاپەتتىن مۇداپىئەلىنىش سەۋىيەسىنى كۆرۈنەرلىك ئاشۇرۇپ، تەرەققيات، خەۋپسىزلىك كاپالىتىنى تېخىمۇ كۈچەيتىپ، دۆلەت مۇداپىئەسى ۋە ئارمىيەنى زامانىۋىلاشتۇرۇشتا زور قەدەم تاشلاش لازىم.

1 - جەدۋەل «14 - بەش يىل»لىق يېرىك پىلان مەزگىلىدىكى ئىقتىسادىي - ئىجتىمائىي تەرەققياتنىڭ ئاساسلىق نىشانى

تۈرى	كۆرسەتكۈچ	2020 - يىل	2025 - يىل	يىلغا\جەمئىي	خاراكتېرى
ئىقتىسادىي تەرەققيات	1. ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى(GDP)نىڭ ئېشىشى (%)	2.3	–	مۇۋاپىق دائىرىدە ساقلاش، ھەر يىلى ئەھۋالغا قاراپ ئوتتۇرىغا قويۇش	كۆزلىمە
	2. بارلىق خادىملارنىڭ ئەمگەك ئۈنۈمدارلىقىنىڭ ئېشىشى (%)	2.5	–	GDP نىڭ ئېشىش سۈرئىتىدىن يۇقىرى	كۆزلىمە
	3. دائىملىق ئاھالىنىڭ شەھەر - بازارلىشىش نىسبىتى (%)	60.6*	65	–	كۆزلىمە
بېڭىلىق يارىتىش تۈرتكىسى	4. پۈتۈن جەمئىيەت تەتقىقات - كەشپىيات خراجىتى سېلىنمىسىنىڭ ئېشىشى (%)	–	>7، سېلىنما سىجىللىقىنى «13 - بەش يىل»دىكىدىن يۇقىرى قىلىشقا تىرىشىش	كۆزلىمە
	5. ھەر 10 مىڭ ئادەمنىڭ ئىلكىدىكى يۇقىرى قىممەتلىك كەشپىيات پاتېنتىنىڭ سانى	6.3	12	–	كۆزلىمە
	6. رەقەملىك ئىقتىساد يادرولۇق كەسپىلىرى قوشۇلما قىممىتىنىڭ GDPدا ئىگىلىگەن نىسبىتى (%)	7.8	10	–	كۆزلىمە
يېشىل ئېكولوگىيە	7. ئاھالىنىڭ ئىلكىدىكى ئوتتۇرىچە كىرىمنىڭ ئېشىشى (%)	2.1	–	GDPنىڭ ئېشىشى بىلەن ئاساسەن ماس قەدەمدە ئاشۇرۇش	كۆزلىمە
	8. شەھەر - بازاردىكى ئېنىقلانغان ئىشسىزلىق نىسبىتى (%)	5.2	–	<5.5	كۆزلىمە
	9. ئەمگەك يېشىدىكى ئاھالىنىڭ ئوتتۇرىچە تەربىيەلىنىش مۇددىتى (يىل)	10.8	11.3	–	چەكلىمە
	10. ھەر 1000 ئادەمگە توغرا كېلىدىغان كەسپكار (يارىدەمچى) ۋىراچ (نەپەر)	2.9	3.2	–	كۆزلىمە
	11. ئاساسىي كۆتۈنۈش سۈغۇرتىسىغا قاتنىشىش نىسبىتى (%)	91	95	–	كۆزلىمە
	12. ھەر 1000 ئادەمگە توغرا كېلىدىغان 3 ياشتىن تۆۋەن بالىنى ھاۋالىلىك بېقىش مۇلازىمەت ئورنى (دانە)	1.8	4.5	–	كۆزلىمە
	13. ئوتتۇرىچە كۆزلىمە ئۆمۈر (ياش)	77.3*	–	〔1〕	كۆزلىمە
	14. بىرلىك GDP ئېنېرگىيە سەرپىياتىنىڭ تۆۋەنلىشى (%)	–	–	〔13.5〕	چەكلىمە
	15. بىرلىك GDPدىكى كاربون (IV) ئوكسىدى چىقىرىش مىقدارىنىڭ تۆۋەنلىشى (%)	–	–	〔18〕	چەكلىمە
	16. ۋىلايەت دەرىجىلىك ۋە ئۇنىڭدىن يۇقىرى دەرىجىلىك شەھەرلەردىكى ھاۋا سۈپىتى ياخشى كۈننىڭ نىسبىتى (%)	87	87.5	–	چەكلىمە
	17. يەر ئۈستى سۈيىنىڭ III تۈردىكى سۇ ئۆلچىمىگە يېتىش ياكى ئۇنىڭدىن ئېشىش نىسبىتى (%)	83.4	85	–	چەكلىمە
	18. ئورمان بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى (%)	23.2*	24.1	–	چەكلىمە
بىخەتەرلىك كاپالىتى	19. ئاشلىق ئۇنۇبۇرسال ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى (100 مىليون تونا)	–	>6.5	–	چەكلىمە
	20. ئېنېرگىيە ئۇنۇبۇرسال ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى (100 مىليون تونا ئۆلچەملىك كۆمۈر)	–	>46	–	چەكلىمە

ئىزاھات: ① 〔〕نىڭ ئىچىدىكىلەر 5 يىللىق جەمئىي مىقدار. ② * بەلگىسى قويۇلغانلار 2019 - يىلدىكى سانلىق مەلۇمات. ③ ئېنېرگىيە ئۇنۇبۇرسال ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى كۆمۈر، نېفت، تەبىئىي گاز، تاشقاتمىسز ئېنېرگىيە ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنىڭ يىغىندىسىنى كۆرسىتىدۇ. ④ 2020 - يىلى ۋىلايەت دەرىجىلىك ۋە ئۇنىڭدىن يۇقىرى دەرىجىلىك شەھەرلەردىكى ھاۋا سۈپىتى ياخشى كۈننىڭ نىسبىتى ۋە يەر ئۈستى سۈيىنىڭ III تۈردىكى سۇ ئۆلچىمىگە يېتىش ياكى ئۇنىڭدىن ئېشىش نىسبىتىنىڭ كۆرسەتكۈچ قىممىتى يېڭى تىپتىكى تاجىسمان ۋىرۇسلۇق ئۆپكە يالىلۇغى يۇقۇمى قاتارلىق ئامىللارنىڭ تەسىردە ئادەتتىكى يىللارنىڭكىدىن يۇقىرى بولدى. ⑤ 2020 - يىلدىكى ئومۇمىي ئەمگەك ئۇنۇمدارلىقىنىڭ ئېشىشى 2.5% بويىچە ھېسابلاندى.

2 - قىسىم بېڭىلىق يارىتىش ئارقىلىق تەرەققياتقا تۈرتكە بولۇشتا چېك تۇرۇپ، تەرەققيات يېڭى ئەۋزەللىكنى ئومۇمۈيۈزلۈك شەكللەندۈرۈش

بېڭىلىق يارىتىشنىڭ دۆلىتىمىزنىڭ زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئومۇمىيىتىدىكى يادرولۇق ئورندا چېك تۇرۇپ، پەن - تېخنىكىدا ئۆزىگە تايىنىش ۋە ئۆزىنى قۇدرەت تاپقۇزۇشنى دۆلەت تەرەققياتىنىڭ ئىستراتېگىيەلىك تىرىكى قىلىپ، دۇنيا پەن - تېخنىكىسىنىڭ ئالدىنقى قاتارى، ئىقتىسادنىڭ ئاساسىي جەڭگاھى، دۆلەتنىڭ زور ئېھتىياجى، خەلقنىڭ ھاياتى ۋە ساغلاملىقىنى نىشانلاپ، دۆلەتنى پەن - ماۋارىپ ئارقىلىق گۈللەندۈرۈش ئىستراتېگىيەسى، دۆلەتنى ئىختىساسلىقلار ئارقىلىق قۇدرەت تاپقۇزۇش ئىستراتېگىيەسى، بېڭىلىق يارىتىش ئارقىلىق تەرەققياتقا تۈرتكە بولۇش ئىستراتېگىيەسىنى چوڭقۇر يولغا قويۇپ، دۆلەت بېڭىلىق يارىتىش سىستېمىسنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، پەن - تېخنىكا كۆچلۈك دۆلتى قۇرۇشنى تېزلىتىش كېرەك.

4 - باب دۆلەتنىڭ ئىستراتېگىيەلىك پەن - تېخنىكا كۈچىنى كۈچەيتىش

دۆلەتنى پەن - تېخنىكا ئارقىلىق قۇدرەت تاپقۇزۇش ھەرىكەت پىروگراممىسى تۈزۈپ، سودا سىياسىتىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدىكى يېڭىچە ئومۇمىي دۆلەت تۈزۈلمىسنى تاكامۇللاشتۇرۇپ، ئاچقۇچلۇق، يادرولۇق تېخنىكا ئۆتكىلىگە ھۆججەت قىلىش جېڭىنى ياخشى قىلىپ، بېڭىلىق يارىتىش زەنجىرىنىڭ ئومۇمىي ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈش لازىم.

1 - پاراگراف دۆلەت پەن - تېخنىكا بايلىقىنىڭ تەقسىملىنىشنى بىرىكتۈرۈش ۋە ياخشىلاش

دۆلەتنىڭ ئىستراتېگىيەلىك ئېھتىياجىنى يۇنىلىش قىلغان ھالدا بېڭىلىق يارىتىش سىستېمىسنى ياخشىلاش ۋە بىرىكتۈرۈشنى ئالغا سىلجىتىپ، دۆلەت تەجرىبىخانىسى يېتەكچى قىلىنغان ئىستراتېگىيەلىك پەن - تېخنىكا كۆچى بەرپا قىلىشنى تېزلىتىش لازىم. كىۋانتلىق ئۇچۇر، فوتون ۋە مىكرو - نانو ئېلېكترون، تورلۇق خەۋەرلىشىش، سۈنئىي ئەقىل، بىيو تېببىي دورىگەرلىك، زامانىۋى ئېنېرگىيە سىستېمىسى قاتارلىق مۇھىم بېڭىلىق يارىتىش ساھەلىرىنى نىشانلىغان ھالدا بىر تۈركۈم دۆلەت تەجرىبىخانىسى قۇرۇپ، نۇقتىلىق دۆلەت تەجرىبىخانىلىرىنى بىرىكتۈرۈپ قايتا تەشكىللەپ، قۇرۇلمىسى مۇۋاپىق، ئۇنۇملۇك يۈرۈشدىغان تەجرىبىخانا سىستېمىسى شەكللەندۈرۈش لازىم. دۆلەت قۇرۇلۇش تەتقىقات مەركىزى، دۆلەت پەن - تېخنىكىدا بېڭىلىق يارىتىش مەركىزى قاتارلىق يارىتىش بازىلىرىنى ياخشىلاش ۋە يۇكسەلدۈرۈش كېرەك. پەن تەتقىقات ئورۇنلىرى، ئالىي مەكتەپلەر ۋە كارخانىلارنىڭ پەن تەتقىقات جەھەتتىكى كۈچىنى ياخشى تەقسىملەش ۋە بايلىقتىن ھەمبەھىرلىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك. بېڭىچە تەتقىقاتچىل ئالىي مەكتەپ، يېڭىچە تەتقىق قىلىپ يارىتىش ئالىيارات قاتارلىق يېڭى تىپتىكى بېڭىلىق يارىتىش سۈبىيېكتلىرىنى قوللاپ ۋە راۋاجلاندۇرۇپ، سېلىنما سۈبىيېكتى كۆپ مەنبەلىك، باشقۇرۇش تۈزۈمى زامانىۋى، ھەرىكەت مېخانىزمى بازارلاشقان، ئادەم ئىشلىتىش مېخانىزمى جانلىق بولۇشقا تۈرتكە بولۇش كېرەك.

2 - پاراگراف ئىجادىي، يېتەكچى پەن - تېخنىكا ئۆتكىلىگە ھۆججەت قىلىشنى كۈچەيتىش

دۆلەتنىڭ خەۋپسىزلىكى ۋە تەرەققيات ئومۇمىيىتىگە مۇناسىۋەتلىك ئۇللۇق، يادرولۇق ساھەلەردە، ئىستراتېگىيەلىك پەن - تېخنىكا پىلانى ۋە ئىلىم - پەن قۇرۇلۇشلىرىنى تۈزۈپ يولغا قويۇش كېرەك. سۈنئىي ئەقىل، كىۋانتلىق ئۇچۇر، توپلاشتۇرۇلغان ئېلېكتىر يولى، ھاياتلىق، ساغلاملىق، مېڭە ئىلمى، بىيولوگىيەلىك سورت (نەسىل) يېتىشتۈرۈش، ئالەم بوشلۇقى پەن - تېخنىكىسى، چوڭقۇر يەر، چوڭقۇر دېڭىز قاتارلىق ئالدىنقى قاتاردىكى ساھەلەرنى نىشانلاپ، دۆلەتنىڭ ئالدىن كۆرەرلىككە ئىگە بىر تۈركۈم زور ئىستراتېگىيەلىك پەن - تېخنىكا تۈرلىرىنى يولغا قويۇش لازىم. دۆلەتنىڭ جىددىي ئېھتىياجى ۋە ئۇزاق مۇددەتلىك ئېھتىياجىنى ئاساس قىلىپ، ئەۋزەل بايلىقنى مەركەزلەشتۈرۈپ، يېڭىدىن پەيدا بولغان، تاسادىپىي يۈزبەرگەن يۇقۇملۇق كېسەل ۋە بىيو خەۋپسىزلىك خەۋپ - خەتىرىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - تىزگىنلەش، تېببىي دورا ۋە داۋالاش ئۇسكۇنىلىرى، ھالقىلىق دېتال، زاپچاس، بۆلەك ۋە ئۇل ماتېريال، نېفت - گازنى چارلاش - ئېچىش قاتارلىق ساھەلەردىكى ئاچقۇچلۇق، يادرولۇق تېخنىكىلاردا ئۆتكەلگە ھۆججەت قىلىش كېرەك.

2 - جەدۋەل پەن - تېخنىكىنىڭ ئالدىنقى قاتاردىكى ساھەلىردە ئۆتكەلگە ھۆججەت قىلىش

01	يېڭى ئەۋلاد سۈنئىي ئەقىل ئالدىنقى قاتاردىكى ئاساس نەزەريىدە بۆسۈش ھاسىل قىلىش، خاس ئۆزەكنى تەتقىق قىلىپ ياساش، چوڭقۇر ئۆگىنىش رامكىسى قاتارلىق ئوچۇق كودلۇق ھېسابلاش سۈپىلىرىنى بەرپا قىلىپ، ئۆگىنىش، يەكۈنلەش ۋە تەدبىر بەلگىلەش، تەسۋىر - گىرافىك، ئۇن - سىن، تەبىئىي تىل پەرقلەندۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش قاتارلىق ساھەلەردە بېڭىلىق يارىتىش لازىم.
02	كىۋانتلىق ئۇچۇر شەھەر رايونى، شەھەرلەر ئارا، ئەركىن بوشلۇقتا كىۋانتلىق خەۋەرلىشىش تېخنىكىسىنى تەتقىق قىلىپ يارىتىپ، ھەممىباب كىۋانتلىق ھېسابلاش ئەسلىي كومپيۇتېرى ۋە قوللىنىشچان كىۋانتلىق تەقلىدىي كومپيۇتېرنى تەتقىق قىلىپ ياساپ، كىۋانتلىق نازۇك ئۆلچەش تېخنىكىسىدا بۆسۈش ھاسىل قىلىش كېرەك.
03	توپلاشتۇرۇلغان ئېلېكتىر يولى توپلاشتۇرۇلغان ئېلېكتىر يولى لايىھەلەش قورالى، نۇقتىلىق جابدۇق ۋە يۇقىرى ساپلىقتىكى نىشان ماتېريال قاتارلىق ھالقىلىق ماتېريالىلارنى تەتقىق قىلىپ يارىتىپ، توپلاشتۇرۇلغان ئېلېكتىر يولى ئىلغار ھۆنەر - سەنئىتى ۋە ئىزولياتور سېتكىلىق قوش قۇتۇپلۇق كىرىستال لامپىسى ۋە رەغبەت سىياستىنى ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك. يېڭىچە تەتقىقاتچىل ئالىي مەكتەپ، يېڭىچە تەتقىق قىلىپ يارىتىش ئالىيارات قاتارلىق يېڭى تىپتىكى بېڭىلىق يارىتىش سۈبىيېكتلىرىنى قوللاپ ۋە راۋاجلاندۇرۇپ، سېلىنما سۈبىيېكتى كۆپ مەنبەلىك، باشقۇرۇش تۈزۈمى زامانىۋى، ھەرىكەت مېخانىزمى بازارلاشقان، ئادەم ئىشلىتىش مېخانىزمى جانلىق بولۇشقا تۈرتكە بولۇش كېرەك.
04	مېڭە ئىلمى ۋە تەقلىدىي مېڭە تەتقىقاتى مېڭە بىلىش پىرىنسىپى ئانالىزى، مېڭە مىزو نېرۋا تۈتاشما خەرىتىسى سىزىش، ئېغىر مېڭە كېسەللىرىنىڭ مېخانىزمى ۋە ئۇنىڭغا تەسىر كۆرسىتىش تەتقىقاتى، بالىلار - ئۆسمۈرلەر ئەقلىي ئىقتىدارىنىڭ يېتىلىشى، تەقلىدىي مېڭە ۋە مېڭە - ئۇسكۇنە يۇغۇرما تېخنىكىلىرىنى تەتقىق قىلىپ يارىتىش كېرەك.
05	گېن ۋە بىيو تېخنىكا گېن گۇرۇپپىسى ئىلمىنى تەتقىق قىلىپ ۋە قوللىنىپ، ئىرسىيەت ھۈجەيرىسى ۋە ئىرسىيەتلىك سورت (نەسىل) يېتىشتۈرۈش، بىرىكمە جانلىق، بىيو دورا قاتارلىق تېخنىكىلاردا يېڭىلىق يارىتىپ، ئىجادىي ۋاكسىنا، بەدەن سىرتىدا دىياگنوز قويۇش، ئانتېتالالىق دورا قاتارلىقلارنى تەتقىق قىلىپ يارىتىپ، زىرائەت، چارۋا، قۇش، سۇ مەھسۇلاتى، يېزا ئىگىلىك مىكرو ئورگانىزملىرى قاتارلىقلارنىڭ مۇھىم يېڭى سورتى (نەسلى)نى ئىجاد قىلىپ، بىيو خەۋپسىزلىك ئاچقۇچلۇق تېخنىكىلىرىنى تەتقىق قىلىش لازىم.
06	كىلىنىكلىق مېدېتسىنا ۋە ساغلاملىق راك كېسىلى ۋە مېڭە - يۈرەك قان تومۇر كېسىلى، نەپەس يولى كېسىلى، مېتابولىزم خاراكتېرلىك كېسەل قاتارلىق كېسەللەرنىڭ قوزغىلىش مېخانىزمىغا دائىر ئۇل تەتقىقات ئېلىپ بېرىپ، ساغلاملىقنا تەشەببۇسكار تەسىر كۆرسىتىش تېخنىكىسىنى تەتقىق قىلىپ يارىتىپ، ھاسىلى تېباۋەت، مىكرو ئورگانىزم گۇرۇپپىسى، يېڭىچە داۋالاش قاتارلىق ئالدىنقى قاتاردىكى تېخنىكىلارنى تەتقىق قىلىپ يارىتىپ، ئېغىر يۇقۇملۇق كېسەل، يۇقىيدىغان ئېغىر سوزۇلما كېسەللەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش - داۋالاش تېخنىكىسىنى تەتقىق قىلىش كېرەك.
07	چوڭقۇر بوشلۇق، چوڭقۇر يەر، چوڭقۇر دېڭىز ۋە قۇتۇپ رايونىنى تەكشۈرۈش ئالەمنىڭ پەيدا بولۇشى ۋە تەدرىجىي تەرەققى قىلىشى، يەر شارىنى پېرىسپېكتىۋلۇق تەكشۈرۈش قاتارلىقلارغا دائىر ئاساسىي پەنلەرنى تەتقىق قىلىپ، مارسنى ئايلىنىش، كېچىك سەييارىلەرنى كۆزىتىش قاتارلىق سەييارىلەر ئارا تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، يېڭى ئەۋلاد ئېغىر تىپلىق توشۇغۇچى راكېتا ۋە تەكرار ئىشلىتىلىدىغان ئالەم قاتىنىشى توشۇش سىستېمىسى، يەر شارىنىڭ چوڭقۇر قاتلىمىنى تەكشۈرۈش ئۇسكۇنىسى، چوڭقۇر دېڭىز توشۇش - ئاسراش كاپالىتى ۋە جابدۇق سىنقى پاراخوتى، قۇتۇپ رايونىنى ئىستىرىۋئولۇق تەكشۈرۈش سۈپىسى ۋە ئېغىر تىپتىكى مۇز يارغۇچى پاراخوت قاتارلىقلارنى تەتقىق قىلىپ ياساپ، ئاي چارلاش 4 - قارارلىق قۇرۇلۇشى، جياۋلۇك 2 - قارارلىق دېڭىز تەكشۈرۈش قۇرۇلۇشى، شۆلۈك 2 - قارارلىق قۇتۇپ تەكشۈرۈش قۇرۇلۇشنى ئېلىپ بېرىش لازىم.

3 - پاراگراف ئۇل تەتقىقاتنى ئىزچىل كۈچەيتىش

قوللىنىشچان تەتقىقات ئارقىلىق يېتەكلەشنى كۈچەيتىپ، ئەركىن ئىزدىنىشكە ئىلھام بېرىپ، ئۇل تەتقىقاتنىڭ ئون يىللىق ھەرىكەت لايىھەسنى تۈزۈپ يولغا قويۇپ، بىر تۈركۈم ئاساس پەنلەر تەتقىقات مەركىزىنى نۇقتىلىق ئورۇنلاشتۇرۇش كېرەك. ئۇل تەتقىقات مالىيە سېلىنمىسىنىڭ سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، چىقىم قۇرۇلمىسنى ياخشىلاپ، ئۇل تەتقىقاتقا مەبلەغ سالغان كارخانىلارغا باجدا ئېتىبار بېرىپ، جەمئىيەتتىكىلەرنى ئىئانە قىلىش، ھەددىيە قىلىش ۋە فوند تەسىس قىلىش قاتارلىق شەكللەردە كۆپ يول ئارقىلىق مەبلەغ سېلىشقا ئىلھاملاندۇرۇپ، سىجىل مۇقىم سېلىنما مېخانىزمى شەكللەندۈرۈپ، ئۇل تەتقىقات خراجىتىنىڭ پەن تەتقىقات خراجىتىدە ئىگىلىگەن سالمىقىنى 8%تىن ئاشۇرۇش كېرەك. ئىلمىي قانۇنىيەتكە ئۇيغۇن باھالاش سىستېمىسى ۋە رىغبەت مېخانىزمنى ئورنىتىپ ۋە تاكامۇللاشتۇرۇپ، ئۇل تەتقىقات بويىچە ئىزدىنىشكە قاتىرىتا ئۇزاق دەۋرىيلىك باھالاشنى يولغا قويۇپ، ئۇل تەتقىقاتقا پايدىلىق ياخشى پەن تەتقىقات ئېكولوگىيەسى يارىتىش لازىم.

4 - پاراگراف زور پەن - تېخنىكىدا بېڭىلىق يارىتىش سۈپىسى بەرپا قىلىش

بېيجىڭ، شاڭخەي، گۇاڭدۇڭ - شياڭگاڭ - ئاۋمېن چوڭ قولتۇق رايونىنىڭ خەلقئارا پەن - تېخنىكىدا بېڭىلىق يارىتىش مەركىزى قۇرۇشنى قوللاپ، بېيجىڭنىڭ خۇەيروۋۇ رايونى، شاڭخەينىڭ جاڭجياڭ رايونى، چوڭ قولتۇق رايونى، ئەنخۇيىنىڭ خېفېي شەھىرىدە ئۇنۇبۇرسال دۆلەت ئىلىم - پەن مەركىزى قۇرۇپ، شارائىتى يار بېرىدىغان جايلارنىڭ رايونلۇق پەن - تېخنىكىدا يېڭىلىق يارىتىش مەركىزى قۇرۇشنى قوللاش لازىم. دۆلەت ئۆز ئالدىغا بېڭىلىق يارىتىش ئۇلگە رايونى، يۇقىرى تېخنىكىلىق كەسپىلەر تەرەققيات رايونى، ئىقتىساد - تېخنىكا تەرەققيات رايونى قاتارلىقلارنىڭ يېڭىلىق يارىتىش فۇنكسىيەسىنى كۈچەيتىش كېرەك. دۆلەتنىڭ مۇھىم ئۇل ئەسلىمەلىرىنى مۇۋاپىق تەبىئىي ئاپەتلەر ئىلىم - پەن تەتقىقات مەركىزىنى ئۇزۇنلاشتۇرۇش لازىم. دۆلەت دالا ئىلمىي كۆزىتىش تەتقىقات پونكتى (تورى) ۋە ئىلىم - پەن بۇيۇك مەلۇمات مەركىزىنى كۆچۈملۈك قۇرۇپ چىقىش كېرەك. سەرخىل پەن تەتقىقات ئەسۋاب - ئۇسكۇنىلىرىنى تەتقىق قىلىپ ياساشنى كۈچەيتىش لازىم. دۆلەت ئىلمىي ماقالە ۋە پەن - تېخنىكا ئۇچۇرلىرىنى ئالماشتۇرۇش يۇقىرى دەرىجىلىك سۈپىسى بەرپا قىلىش لازىم.

3 - جەدۋەل دۆلەتنىڭ مۇھىم پەن - تېخنىكا ئۇل ئەسلىمەلىرى

01	ئىستراتېگىيەلىك يۇنىلىش تۈردىكىلەر بوشلۇق مۇھىتىنى يەر يۈزىدە كۆزىتىش تورى، يۇقىرى ئېنىقلىقتىكى يەر يۈزىدە ۋاقىتتىن خەۋەر بېرىش سىستېمىسى، چوڭ تىپتىكى تۆۋەن سۈرئەتلىك ھاۋا تونېلى، دېڭىز ئاستى ئىلمىي كۆزىتىش تورى، يەر يۈزىدىكى بوشلۇق مۇھىتى تەقلىدىي قۇرۇلمىسى، يىغىلىش رېئاكتورى ئاساسىي ئاپپاراتنىڭ ھالقىلىق سىستېمىسنى ئۇنۇبۇرسال تەتقىق قىلىش ئۇسكۇنىسى قاتارلىقلارنى بەرپا قىلىش لازىم.
02	قوللىنىش تىرىكى تۈردىكىلەر يۇقىرى ئىقتىدارلىق قەدەمداش رادىياتسىيە يورۇقلۇق مەنبەسى، يۇقىرى ئۇنۇملۇك، تۆۋەن كاربونلۇق گاز تۈربىنىسى تەجرىبە ئۇسكۇنىسى، پەۋقۇلئادە ئېغىرلىق كۆچىدە مەركەزدىن قېچىش مودېلى ۋە تەجرىبە ئۇسكۇنىسى، تېزلەتكۈچ قوزغىلىشنى تەدرىجىي ئۆزگەرتىش تەتقىقات قۇرۇلمىسى، كىلىچەك تورى سناق ئۇسكۇنىسى قاتارلىقلارنى قۇرۇش لازىم.
03	ئالدىن كۆرۈش، يېتەكلەش تۈردىكىلەر قاتتىق X نۇر ئەركىن ئېلېكترونلۇق لازېر قۇرۇلمىسى، دېڭىز يۈزىدىن ئېگىزلىكى يۇقىرى رايوندا ئالەم نۇرلىرىنى كۆزىتىش پونكتى، ناچار شارائىت ئۇنۇبۇرسال تەجرىبە قۇرۇلمىسى، پەۋقۇلئادە چوڭقۇر يەر ئاستى پەۋقۇلئادە تۆۋەن ئاساسىي رادىياتسىيەلىك ئالدىنقى قاتاردىكى فىزىكا تەجرىبە ئەسلىمەسى، نازۇك ئېغىرلىق كۆچى ئۆلچەش تەتقىقات ئەسلىمەسى، كۆچلۈك توك ئېغىر ئېلېكترونلۇق تېزلەتكۈچ قۇرۇلمىسى قاتارلىقلارنى قۇرۇش لازىم.
04	خەلق تۇرمۇشنى ياخشىلاش تۈردىكىلەر ئايلاندۇرما تېبابەت تەتقىقات ئۇسكۇنىسى، كۆپ مودۇللۇق ماسشتاپ ھالقىغان بىيو تېبابەت تەسۋىر ھاسىل قىلىش ئۇسكۇنىسى، ئەندىزىلىك ھايۋانات فېنوتىپى ۋە ئىرسىيەت تەتقىقات ئۇسكۇنىسى، يەر تەۋرەش پېنى تەجرىبە مەيدانى، يەر شارى سىستېمىسى سانلىق قىممەت سەۋلاتورى قاتارلىقلارنى قۇرۇش كېرەك.

5 - باب كارخانىلارنىڭ تېخنىكىدا بېڭىلىق يارىتىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش

تېخنىكىدا بېڭىلىق يارىتىش بازار يۇنىلىشى مېخانىزمنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، كارخانىلارنىڭ بېڭىلىق يارىتىش سۈبىيېكتلىق ئورنىنى كۈچەيتىپ، تۈرلۈك بېڭىلىق يارىتىش ئامىللىرىنىڭ كارخانىلارغا توپلىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، كارخانا سۈبىيېكت، بازار يۇنىلىش قىلىنغان، ئىشلەپچىقىرىش، ئوقۇتۇش، تەتقىقات، قوللىنىش چوڭقۇر يۇغۇرۇلغان تېخنىكىدا بېڭىلىق يارىتىش سىستېمىسى بەرپا قىلىش كېرەك.

1 - پاراگراف كارخانىلارنىڭ تەتقىق قىلىپ يارىتىش سېلىنمىسنى ئاشۇرۇشقا ئىلھام بېرىش

تەتقىق قىلىپ يارىتىش خراجىتىنى قوشۇپ ھېسابلاپ چىقىرىۋېتىش، يۇقىرى يېڭى تېخنىكا كارخانىلىرىغا باجدا ئېتىبار بېرىش قاتارلىق ئومۇمىي مەنپەئەتدارلىق سىياسەتلىرىنى تېخىمۇ زور سالماق بىلەن يولغا قويۇش كېرەك. تۈنجى مۇھىم تېخنىكا جابدۇقىغا قارىتىلغان سۈغۇرتا تولۇقلىمىسى ۋە رىغبەت سىياستىنى كېڭەيتىپ ۋە ياخشىلاپ، مۇھىم قۇرۇلۇشلارنىڭ يېتەكچىلىك - ئۇلگىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، ھۆكۈمەت سېتىۋېلىش سىياستى ئارقىلىق يېڭىلىق يارىتىش مەھسۇلاتى ۋە مۇلازىمەتنى قوللاش لازىم. ئۇلچەم، سۈپەت ۋە رىقابەت قائىدە - تۈزۈملىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش قاتارلىق تەدبىرلەر ئارقىلىق، كارخانىلارنىڭ يېڭىلىق يارىتىش ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچىنى ئاشۇرۇش كېرەك. دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ تەتقىق قىلىپ يارىتىشقا ئىلھام بېرىدىغان باھالاش تۈزۈمىنى تاكامۇللاشتۇرۇپ، مۇستەقىل ھېسابات قىلدىغان، قىممەتنى ساقلاش - ئاشۇرۇشقا دائىر باھالاش كەچۈرۈم قىلىنغان، خاتالىقنى ئەپۇ قىلىش - تۈزىتىشكە ئىمكان بېرىدىغان تەتقىق قىلىپ يارىتىش تەييارلىق فوندى تەسىس قىلىپ، مەركەزگە قاراشلىق دۆلەت ئىلكىدىكى سانائەت كارخانىلىرىنىڭ تەتقىق قىلىپ يارىتىش چىقىمىنىڭ يىللىق ئېشىش نىسبىتىنى پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيەسىدىن كۆرۈنەرلىك ئۆستۈرۈش كېرەك. ئوتتۇرا - كىچىك پەن - تېخنىكا كارخانىلىرىنى بېڭىلىق يارىتىشقا ئىلھاملاندۇرىدىغان باجدا ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش لازىم.

2 - پاراگراف كەسپىكە دائىر ئورتاق ئۇل تېخنىكا تەتقىق قىلىپ يارىتىشنى قوللاش

بىر تۈركۈم ھالقىلىق ئورتاق تېخنىكا سۈپىلىرىنى كۆچنى مەركەزلەشتۈرۈپ بىرىكتۈرۈپ ۋە يۇكسەلدۈرۈپ، ساھە باشلامچى كارخانىلىرىنىڭ ئالىي مەكتەپ، تەتقىقات ئورۇنلىرى ۋە ساھەنىڭ